

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Херсонського державного
університету

Олександр СПІВАКОВСЬКИЙ

_____ 20 ____ р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА
ПРАКТИКИ

Факультет психології, історії та соціології
Кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 054 Соціологія
Освітня програма Соціологія
Курс 2,3,4
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Форма навчання денна/заочна

ПОГОДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-
педагогічної роботи

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

« 22 » / 10 20 21 р.

Херсон 2021 р.

Програма розроблена:

1. Шапошниковою Іриною Василівною, професором кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології, доктором соціологічних наук
2. Черкашиною Тетяною Олександрівною, доцентом кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології, кандидатом соціологічних наук
3. Белім Дементієм Васильовичем, головою Херсонської обласної громадської організації Комітету виборців України, членом бюро обласного відділення Соціологічної асоціації України

Декан факультету Ірина ШАПОШНИКОВА

Затверджена на засіданні кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології
Протокол № 2 від 07.09.2021 р.

В.о.завідувача кафедри Сергій КОСТЮЧКОВ

Схвалено науково-методичною радою факультету
Протокол № 1 від 17 вересня 2021 р.

Голова ради Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

1. ВСТУП

Практична підготовка студентів як одна із форм навчального процесу є необхідною складовою частиною підготовки фахівців у закладах вищої освіти і покликана забезпечити набуття студентами практичних професійних навичок та вмінь.

Практика у визначенні свого змісту та регулюванні механізмів організації спирається на «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затверджене наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року № 93; освітньо-кваліфікаційну характеристику бакалавра; освітньо-професійну програму підготовки бакалавра, що забезпечують системність та послідовність формування у студентів професійних навичок протягом всього навчання. Базові напрями вдосконалення практичної підготовки окреслює Закон України «Про вищу освіту». Затребувані суспільством соціальні навички і професійна компетентність формуються у студентів протягом усіх років навчання з першого по четвертий курс та послідовно поглиблюється й ускладнюється протягом всього періоду навчання.

ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Курс	Вид практики	Семестр	Тривалість проведення	База практики	Відповідальний підрозділ
2	Навчальна (інтерв'юєрська)	4	23.05.2021 03.06.2021	Згідно переліку баз практики	Кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології
3	Навчальна (перманентна)	6	23.05.2021 03.06.2021	Згідно переліку баз практики	Кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології
4	Виробнича	7	15.11.2021 24.12.2021	Згідно переліку баз практики	Кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології
4	Переддипломна	8	23.05.2022 03.06.2022		Кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою практичної підготовки соціологів є закріплення набутих студентами знань, навичок та вмінь, які мають безпосередній вплив на професійний та особистісний рівень майбутнього спеціаліста. Студенти поступово повинні оволодіти навичками проблемного соціологічного і соціально-гуманітарного мислення; визначення та творчого аналізу проблем суспільного життя, тенденцій його розвитку. Соціолог повинен реалізувати на

практиці вміння системно аналізувати соціальну реальність; вміння використовувати різноманітні методологічні підходи та методики її вивчення; вирішувати проблеми, що виникають протягом практики. Виконання цих завдань повинно спиратися на глибокі теоретичні знання, а також на вміння демонструвати і реалізовувати особистісні якості, в тому числі, організаційного і професійного характеру.

3. НАВЧАЛЬНА (ІНТЕРВ'ЮЄРСЬКА) ПРАКТИКА (2 КУРС)

3.1. Мета і завдання навчальної (інтерв'юєрської) практики:

Мета навчальної (інтерв'юєрської) практики:

- 1) удосконалити і закріпити теоретичні знання з циклу гуманітарної, професійної та практичної підготовки;
- 2) сформувати навички практичної роботи у процесі соціологічного дослідження;
- 3) ознайомитися з технологією отримання, обробки, аналізу і використання соціологічної інформації

Завдання практики:

- закріплення і практичне використання здобутих теоретичних знань з фахових дисциплін;
- формування професійної ідентифікації та професійної самосвідомості здобувачів;
- накопичення досвіду виконання професійних обов'язків, виховання почуття персональної відповідальності;
- формування вмінь і навичок діагностичної функції соціолога;
- вивчення технологій опитування, інтерв'ювання та анкетування;
- ознайомлення із загальною послідовністю обробки, аналізу і використання соціологічної інформації

Програмні компетентності та результати:

Після проходження навчальної (інтерв'юєрської) практики здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціології, що передбачають застосування основних соціологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності:

СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.

СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.

Програмні результати:

ПРН06. Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.

ПРН08. Обґрунтувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.

ПРН09. Вміти розробляти програму соціологічного дослідження.

ПРН10. Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів.

ПРН12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.

ПРН14. Володіти інструментарієм соціологічної науки в дослідженні різних сфер суспільного життя.

3.2. Зміст практики

Навчальна (інтерв'юерська) практика організовується на підприємствах, у навчальних закладах усіх рівнів, соціальних центрах, науково-дослідних інститутах соціологічного напрямку, центрах зайнятості, комерційних організаціях та інших установах, де є соціологічна служба, соціологічна лабораторія або відділ соціологічних, соціальних та маркетингових досліджень, з метою закріплення і поглиблення теоретичних знань.

Практика є важливим етапом підготовки фахівців у межах майбутньої спеціальності та досвіду самостійної роботи.

Необхідними складовими проходження навчальної (інтерв'юерської) практики є:

- розробка програми соціологічного дослідження;
- розробка інструментарію збору інформації;
- підготовка підсумкового звіту за результатами проведених досліджень.

Форма контролю – диференційований залік

3.2.1. Види робіт під час практики

- участь у настановчій конференції з практики на базі ЗВО;
- ознайомлення з програмою практики і змістом роботи;
- участь в інструктивних зборах, що проводяться на базах практик;
- розробка програми та інструментарію для проведення інтерв'ю;
- проведення інтерв'ю;
- отримання і аналізування результатів дослідження;
- написання звіту з практики;
- участь у підсумковій конференції на базі ЗВО;
- залік з практики

3.2.2. Список рекомендованої літератури:

1. [Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених. К.: Дух и Літера, 2015. - 380 с., 3 іл.](#)
2. Курс лекцій з „Методики підготовки інтерв'юерів” (для студентів напряму підготовки „соціологія”) / Розробник: канд. філос. наук, доцент Гайналь Т.О. ДВНЗ „Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. Івано-Франківськ, 2017. 37 с.
3. Титаренко Д., Титаренко О. Дослідницьке інтерв'ю : методичні рекомендації з організації та проведення дослідження / Дмитро Титаренко, Оксана Титаренко ; [відп. за вип. О. Лісовий]. – К. : ТОВ «Праймдрук», 2012. – 40 с.
4. Методика соціологічних досліджень права // національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого. Харків. 2006. 84с. https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/278/4/Methoduka_doslid_prava_2006.pdf
5. Демченко І. Л. Навчальний посібник для працівників органів місцевого самоврядування із проведення досліджень громадської думки на місцевому рівні.

- Київ, 2013. 25 с. URL :
https://auc.org.ua/sites/default/files/posibnyk_z_provedennya_doslidzhen_v_eb.pdf
6. Девятко И. Ф. Методы социологического исследования :учебное пособие для вузов. - М: КДУ, 2010. - 296 с.
 7. [Людвиченко В.О. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни "Програмування соціологічних досліджень" \(для бакалаврів\). -К.: МАУП, 2019. - 36с.](#)
 8. [Методологія та методи збору соціологічної інформації / Укл. Сапелкіна О.В. – К.: Акад. праці і соц. відносин Федер. проф. спілок України, 2010. - 72 с.](#)
 9. [Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Основи соціальних досліджень» для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» усіх форм навчання \[Електронний ресурс\] / \[Упоряд. : Журба І.О. \] ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2018. – 23 с.](#)
 10. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
 11. Гоманюк М.А. Інтерв'юер у масовому опитуванні. Кишеньковий навчально-методичний посібник. – Херсон: Гілея, 2013. – 84 с.
 12. Максимович О. В. Основи методології та методів соціологічних досліджень: навчально-методичний комплекс для студентів напряму 0301 «Філософія». Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. 112 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/skm4264.pdf>
 13. В. Паніотто, Н. Харченко. Методи опитування. Підручник. К.: Видавничий дім «Киево-Могилянська Академія», 2017. 342 С.
 14. Соціологічні дослідження в шкільному колективі: функції, методи, організація проведення та інтерпретація результатів : Методичний посібник для педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів / Уклад. С.В. Білошицький, С.С. Мітягіна. – Хмельницький, 2016. – 93 с.
 15. Методика проведення фокус-груп: Методичні рекомендації для студентів спеціальності «журналістика» ВДПУ / Укладач – Лапшин С.А. – Вінниця: ВДПУ, 2016. – 28 с.
 16. [Навчальний посібник з курсу „Соціологічні дослідження в освіті” для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». / О.А. Марущенко, Ю.С. Сіда. – Харків: ХНМУ, 2015. – 32 с.](#)
 17. [Гудзеляк І. І., Котик Л. І., Ванда І. В. Соціологія: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів напряму підготовки 6.040104 – Географія. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 95 с](#)
 18. [Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К. Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.](#)
 19. Посібник з моніторингу та оцінювання надання соціальних послуг в Україні / Щербань С., Шейко Р., Левкіна Г. — Харків: ХІСД, 2017 — 112с.
 20. <http://i-soc.com.ua/>
 21. <https://dif.org.ua/>
 22. <https://razumkov.org.ua/>
 23. <http://www.nbu.gov.ua>
 24. <http://korolenko.kharkov.com>
 25. <http://www.lib.ua-ru.net>
 26. https://auc.org.ua/sites/default/files/posibnyk_z_provedennya_doslidzhen_v_eb.pdf

3.2.3. Методичні рекомендації

Обов'язки здобувача щодо проходження практики:

1. Пройти на кафедрі інструктаж про порядок її проходження та інструктаж з техніки безпеки, протипожежної безпеки, виробничої санітарії (під особистий підпис) і попередження нещасних випадків; одержати від керівника практики всі необхідні документи (індивідуальні завдання, методичні рекомендації та ін.), за потребою звертатися за консультативною допомогою до керівника практики від ЗВО;

2. Своєчасно прибути на базу практики, у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, а саме:

- ознайомитись з базою практики та напрямками діяльності;
- одержати у керівника від бази практики консультацію з організаційних та методичних питань;
- брати участь в інструктивних зборах;
- виконувати уві види робіт, передбачені практикою;
- до підсумкової конференції на базі ЗВО подати керівникам практик (від ЗВО та бази практики) записи навчальної практики та звіт про проходження практики;
- отримати характеристику та оцінку результатів практики від керівників

3. Після звітування здобувача на базі практики, взяти участь у підсумковій конференції з практики на базі ЗВО та захистити звіт з практики на засіданні комісії з практики

Студент має право в разі незадоволення оцінкою чи характеристикою керівника від бази практики звернутися до деканату з проханням перевірити звітну документацію або замінити місце практики. У разі захворювання чи інших обставин, що перешкоджають студенту успішно пройти практику, йому надається право повторно пройти практику без відриву від навчання або право перенести практику на інший період в мсежах семестру (за умови подання довідки, лікарняного листа).

Обов'язки керівника практики:

- під час підготовки до практики ознайомити здобувачів з програмою практики, ознайомити з навчально-методичною документацією і отримати вказівки щодо проведення певного виду практики;
- проконтролювати підготовленість бази та об'єктів практики і в разі потреби вжити, заходів щодо їх підготовки;
- безпосередньо перед початком практики провести з практикантами інструктаж з техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежної безпеки;
- систематично контролювати виконання програми практики здобувачами згідно з індивідуальними графіками;
- надавати консультації здобувачам з організаційних та методичних питань практики;
- контролювати ведення щоденних записів навчальної практики та написання звіту;
- контролювати дотримання правил внутрішнього розпорядку, встановленого на базі практики

3.3. Форми і методи контролю

Формою контролю ступеня набуття практичних навичок з практики є залік з диференційованою оцінкою.

Умовою допуску здобувача до підсумкового заліку є виконання програми практики, наявність позитивних оцінок та характеристики від керівників практики від ЗВО та бази практики і представлення оформленого звіту.

Під час проходження навчальної (інтерв'юєрської) практики контролюється та оцінюється наступне:

- трудова дисципліна, щоденна робота здобувачів;
- підготовленість здобувачів до проведення соціологічного дослідження;
- підготовленість до проведення аналітичної роботи зі статистичною базою;
- проведення роботи щодо розробки програми та інструментарію дослідження, формування вибірки соціологічного опитування, плану проведення дослідження;
- результативність всіх видів діяльності практиканта відповідно програмі;
- вчасне оформлення та надання керівникам практики звітної документації.

3.4. Вимоги до звіту

Після завершення навчальної (інтерв'юєрської практики) здобувач подає керівнику для перевірки необхідну документацію: щоденник проходження практики; звіт про виконання програми та індивідуального плану практики.

Звіт про проходження практики повинен містити конкретний опис виконаної студентом роботи, відомості про виконання програми практики та індивідуального завдання, висновки та пропозиції. Текст звіту може містити відповідні розрахунки, пояснення, таблиці, схеми, діаграми тощо.

Перевіряє і затверджує звіт керівник практики як від базового підприємства, так і від кафедри; характеристику керівників практики від кафедри та установи на виконану роботу практиканта; результати опитування або інші результати діагностичного дослідження залежно від індивідуального завдання і специфіки установи — бази практики.

Документи передаються викладачу, який керує практикою від ЗВО. Звіт з практики відбувається на комісії з практики.

4. НАВЧАЛЬНА (ПЕРМАНЕНТНА) ПРАКТИКА (3 КУРС)

4.1. Мета і завдання

Мета навчальної (перманентної) практики:

- 1) удосконалити і закріпити теоретичні знання з циклу гуманітарної, професійної та практичної підготовки;
- 2) сформувати навички практичної роботи у процесі соціологічного дослідження;
- 3) ознайомитися з технологією отримання, обробки, аналізу і використання соціологічної інформації.

Завдання практики:

- закріплення і практичне використання здобутих теоретичних знань з соціологічних дисциплін;
- формування професійної ідентифікації та професійної самосвідомості здобувачів;
- накопичення досвіду виконання професійних обов'язків, виховання почуття персональної відповідальності;
- формування вмінь і навичок діагностичної функції соціолога;

- вивчення технологій опрацювання статистичних даних як складової імпіричного матеріалу;
- удосконалення технологій опитування, інтерв'ювання та анкетування.

Програмні компетентності та результати:

Після проходження навчальної (інтерв'юєрської) практики здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціології, що передбачають застосування основних соціологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності:

СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.

СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.

Програмні результати:

ПРН06. Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.

ПРН08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.

ПРН09. Вміти розробляти програму соціологічного дослідження.

ПРН10. Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів.

ПРН12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.

ПРН14. Володіти інструментарієм соціологічної науки в дослідженні різних сфер суспільного життя

4.2. Зміст практики

Навчальна (перманентна) практика організовується на підприємствах, у навчальних закладах усіх рівнів, соціальних центрах, науково-дослідних інститутах соціологічного напрямку, центрах зайнятості, комерційних організаціях та інших установах, де є соціологічна служба, соціологічна лабораторія або відділ соціологічних, соціальних та маркетингових досліджень, з метою закріплення і поглиблення теоретичних знань.

Практика є важливим етапом підготовки фахівців у межах майбутньої спеціальності та досвіду самостійної роботи.

Необхідними складовими проходження навчальної (перманентної) практики є:

- розробка програми соціологічного дослідження;
- розробка інструментарію збору інформації;
- підготовка підсумкового звіту за результатами проведених досліджень.

Форма контролю – диференційований залік

4.2.1. Види робіт під час практики:

- участь у настановчій конференції з практики на базі ЗВО;
- ознайомлення з програмою практики і змістом роботи;

- участь в інструктивних зборах, що проводяться на базах практик;
- розробка програми та інструментарію для проведення дослідження (опитування, спостереження, аналізу документів тощо);
- отримання і аналізування результатів дослідження;
- написання звіту з практики;
- участь у підсумковій конференції на базі ЗВО;
- залік з практики

4.2.2. Список рекомендованої літератури:

1. [Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених. К.: Дух и Літера, 2015. - 380 с., 3 іл.](#)
2. Курс лекцій з „Методики підготовки інтерв'юєрів” (для студентів напряму підготовки „соціологія”) / Розробник: канд. філос. наук, доцент Гайналь Т.О. ДВНЗ „Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. Івано-Франківськ, 2017. 37 с.
3. Титаренко Д., Титаренко О. Дослідницьке інтерв'ю : методичні рекомендації з організації та проведення дослідження / Дмитро Титаренко, Оксана Титаренко ; [відп. за вип. О. Лісовий]. – К. : ТОВ «Праймдрук», 2012. – 40 с.
4. Методика соціологічних досліджень права // національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого. Харків. 2006. 84с. https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/278/4/Metoduka_doslid_prava_2006.pdf
5. Демченко І. Л. Навчальний посібник для працівників органів місцевого самоврядування із проведення досліджень громадської думки на місцевому рівні. Київ, 2013. 25 с. URL : https://auc.org.ua/sites/default/files/posibnyk_z_provedennya_doslidzhen_v_eb.pdf
6. Девятко И. Ф. Методы социологического исследования : учебное пособие для вузов. - М: КДУ, 2010. - 296 с.
7. [Людвиченко В.О. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни "Програмування соціологічних досліджень" \(для бакалаврів\). -К.: МАУП, 2019. - 36с.](#)
8. [Методологія та методи збору соціологічної інформації / Укл. Сапелкіна О.В. – К.: Акад. праці і соц. відносин Федер. проф. спілок України, 2010. - 72 с.](#)
9. [Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Основи соціальних досліджень» для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» усіх форм навчання \[Електронний ресурс\] / \[Упоряд. : Журба І.О. .\] ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2018. – 23 с.](#)
10. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
11. Гоманюк М.А. Інтерв'юєр у масовому опитуванні. Кишеньковий навчально-методичний посібник. – Херсон: Гілея, 2013. – 84 с.
12. Максимович О. В. Основи методології та методів соціологічних досліджень: навчально-методичний комплекс для студентів напряму 0301 «Філософія». Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2011. 112 с. URL : <http://194.44.152.155/elib/local/skm4264.pdf>
13. В. Паніотто, Н. Харченко. Методи опитування. Підручник. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2017. 342 С.

14. Соціологічні дослідження в шкільному колективі: функції, методи, організація проведення та інтерпретація результатів : Методичний посібник для педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів / Уклад. С.В. Білошицький, С.С. Мітягіна. – Хмельницький, 2016. – 93 с.
15. Методика проведення фокус-груп: Методичні рекомендації для студентів спеціальності «журналістика» ВДПУ / Укладач – Лапшин С.А. – Вінниця: ВДПУ, 2016. – 28 с.
16. [Навчальний посібник з курсу „Соціологічні дослідження в освіті” для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». / О.А. Марущенко, Ю.С. Сіда. – Харків: ХНМУ, 2015. – 32 с.](#)
17. [Гудзеляк І. І., Котик Л. І., Ванда І. В. Соціологія: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів напряму підготовки 6.040104 – Географія. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 95 с](#)
18. [Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К. Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.](#)
19. Посібник з моніторингу та оцінювання надання соціальних послуг в Україні / Щербань С., Шейко Р., Левкіна Г. — Харків: ХІСД, 2017 — 112с.
20. <http://i-soc.com.ua/>
21. <https://dif.org.ua/>
22. <https://razumkov.org.ua/>
23. <http://www.nbu.gov.ua>
24. <http://korolenko.kharkov.com>
25. <http://www.lib.ua-ru.net>
26. https://auc.org.ua/sites/default/files/posibnyk_z_provedennya_doslidzhen_v_eb.pdf

4.2.3 Методичні рекомендації

Обов'язки здобувача щодо проходження практики:

1. Пройти на кафедрі інструктаж про порядок її проходження та інструктаж з техніки безпеки, протипожежної безпеки, виробничої санітарії (під особистий підпис) і попередження нещасних випадків; одержати від керівника практики всі необхідні документи (індивідуальні завдання, методичні рекомендації та ін.), за потребою звертатися за консультативною допомогою до керівника практики від ЗВО;

2. Своєчасно прибути на базу практики, у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, а саме:

- ознайомитись з базою практики та напрямками діяльності;
- одержати у керівника від бази практики консультацію з організаційних та методичних питань;
- брати участь в інструктивних зборах;
- виконувати уві види робіт, передбачені практикою;
- до підсумкової конференції на базі ЗВО подати керівникам практик (від ЗВО та бази практики) записи навчальної практики та звіт про проходження практики;
- отримати характеристику та оцінку результатів практики від керівників

3. Після звітування здобувача на базі практики, взяти участь у підсумковій конференції з практики на базі ЗВО та захистити звіт з практики на засіданні комісії з практики

Студент має право в разі незадоволення оцінкою чи характеристикою керівника від бази практики звернутися до деканату з проханням перевірити звітну документацію або замінити місце практики. У разі захворювання чи інших обставин, що перешкоджають студенту успішно пройти практику, йому надається право повторно пройти практику без відриву від навчання або право перенести практику на інший період в мсежах семестру (за умови подання довідки, лікарняного листа).

Обов'язки керівника практики:

- під час підготовки до практики ознайомити здобувачів з програмою практики, ознайомити з навчально-методичною документацією і отримати вказівки щодо проведення певного виду практики;
- проконтролювати підготовленість бази та об'єктів практики і в разі потреби вжити заходів щодо їх підготовки;
- безпосередньо перед початком практики провести з практикантами інструктаж з техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежної безпеки;
- систематично контролювати виконання програми практики здобувачами згідно з індивідуальними графіками;
- надавати консультації здобувачам з організаційних та методичних питань практики;
- контролювати ведення щоденних записів навчальної практики та написання звіту;
- контролювати дотримання правил внутрішнього розпорядку, встановленого на базі практики

4.3. Форми і методи контролю

Формою контролю ступеня набуття практичних навичок з практики є залік з диференційованою оцінкою.

Умовою допуску здобувача до підсумкового заліку є виконання програми практики, наявність позитивних оцінок та характеристики від керівників практики від ЗВО та бази практики і представлення оформленого звіту.

Під час проходження навчальної (перманентної) практики контролюється та оцінюється наступне:

- трудова дисципліна, щоденна робота здобувачів;
- підготовленість здобувачів до проведення соціологічного дослідження;
- підготовленість до проведення аналітичної роботи зі статистичною базою;
- проведення роботи щодо розробки програми та інструментарію дослідження, формування вибірки соціологічного опитування, плану проведення дослідження;
- результативність всіх видів діяльності практиканта відповідно програмі;
- вчасне оформлення та надання керівникам практики звітної документації.

4.4. Вимоги до звіту

Після завершення навчальної (інтерв'юєрської практики) здобувач подає керівнику для перевірки необхідну документацію: щоденник проходження практики; звіт про виконання програми та індивідуального плану практики.

Звіт про проходження практики повинен містити конкретний опис виконаної студентом роботи, відомості про виконання програми практики та індивідуального завдання, висновки та пропозиції. Текст звіту може містити відповідні розрахунки, пояснення, таблиці, схеми, діаграми тощо.

Перевіряє і затверджує звіт керівник практики як від базового підприємства, так і від кафедри; характеристику керівників практики від кафедри та установи на виконану роботу практиканта; результати опитування або інші результати діагностичного дослідження залежно від індивідуального завдання і специфіки установи — бази практики.

Документи передаються викладачу, який керує практикою від ЗВО. Звіт з практики відбувається на комісії з практики.

5. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА (4 КУРС)

5.1. Мета і завдання

Мета практики: формування й поглиблення фахових компетентностей, практичних навичок, відпрацювання фахових умінь і навичок, збирання фактичного матеріалу для виконання дипломних проєктів.

Завдання практики:

- закріплення теоретичних знань з фахових дисциплін;
- формування професійної ідентифікації та професійної самосвідомості здобувачів;
- накопичення досвіду виконання професійних обов'язків соціолога, виховання почуття персональної відповідальності;
- удосконалення технологій соціологічного дослідження,
- удосконалення методологічних норм і застосування їх у процесі вирішення проблемних ситуацій

Програмні компетентності та результати:

Після проходження навчальної (інтерв'юєрської) практики здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціології, що передбачають застосування основних соціологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності:

СК05. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження

СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.

СК12. Здатність до аналізу філософських основ професійних знань, дотримання методологічних норм і застосування їх у процесі вирішення проблемних ситуацій, до постійного підвищення освітнього та наукового рівня, актуалізації й реалізації особистісного потенціалу

Програмні результати:

ПРН06. Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.

ПРН08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.

ПРН09. Вміти розробляти програму соціологічного дослідження.

ПРН12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.

ПРН13. Ефективно використовувати новітні методи збору та аналізу соціологічної інформації для вирішення практичних завдань.

ПРН14. Володіти інструментарієм соціологічної науки в дослідженні різних сфер суспільного життя.

5.2. Зміст практики

Виробнича практика організовується на підприємствах, у навчальних закладах усіх рівнів, соціальних центрах, науково-дослідних інститутах соціологічного напрямку,

центрах зайнятості, комерційних організаціях та інших установах, де є соціологічна служба, соціологічна лабораторія або відділ соціологічних, соціальних та маркетингових досліджень, з метою закріплення і поглиблення теоретичних знань. Практика є важливим етапом підготовки фахівців у межах майбутньої спеціальності та досвіду самостійної роботи.

Необхідними складовими проходження виробничої практики є:

- розробка програми соціологічного дослідження;
- розробка інструментарію збору інформації;
- обробка результатів дослідження;
- презентація результатів соціологічного дослідження;
- складання звіту.

Форма контролю – диференційований залік

5.2.1. Види робіт під час практики:

- участь у настановчій конференції з практики на базі ЗВО;
- ознайомлення з програмою практики і змістом роботи, термінами виконання та представлення результатів;
- участь в інструктивних зборах, що проводяться на базах практик;
- розробка програми та інструментарію для проведення дослідження;
- отримання і аналізування результатів дослідження;
- презентація результатів дослідження;
- написання звіту з практики;
- участь у підсумковій конференції на базі ЗВО;
- залік з виробничої практики з презентацією та аналізуванням результатів дослідження

5.2.2. Список рекомендованої літератури:

1. Курс лекцій з „Методики підготовки інтерв'юєрів” (для студентів напряму підготовки „соціологія”) / Розробник: канд. філос. наук, доцент Гайналь Т.О. ДВНЗ „Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. Івано-Франківськ, 2017. 37 с.
2. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження?. Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених/ Олена Богдан; консультант-рецензент Володимир Паніотто. Київ: Дух і література. 2015. 380с з іл. https://www.sii.org.ua/wp-content/uploads/2016/07/Bogdan_SocResearch.pdf
3. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
4. Гоманюк М.А. Інтерв'юєр у масовому опитуванні. Кишеньковий навчально-методичний посібник. – Херсон: Гілея, 2013. – 84 с.
5. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників» / Східноукраїнський фонд соціальних досліджень; укладач О. О. Гужва. URL: http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_ac-gr.pdf
6. В. Паніотто, Н. Харченко. Методи опитування. Підручник. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2017. 342 С.
7. Соціологічні дослідження в шкільному колективі: функції, методи, організація проведення та інтерпретація результатів : Методичний посібник для педагогічних

- працівників загальноосвітніх навчальних закладів / Уклад. С.В. Білошицький, С.С. Мітягіна. – Хмельницький, 2016. – 93 с.
8. Методика проведення фокус-груп: Методичні рекомендації для студентів спеціальності «журналістика» ВДПУ / Укладач – Лапшин С.А. – Вінниця: ВДПУ, 2016. – 28 с.
 9. Посібник з моніторингу та оцінювання надання соціальних послуг в Україні / Щербань С., Шейко Р., Левкіна Г. — Харків: ХІСД, 2017 — 112с.
 10. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених. К.: Дух и Літера, 2015. - 380 с.
 11. Людвиченко В.О. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни "Програмування соціологічних досліджень" (для бакалаврів). -К.: МАУП, 2019. - 36с.
 12. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Основи соціальних досліджень» для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» усіх форм навчання [Електронний ресурс] / [Упоряд. : Журба І.О. .] ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2018. – 23 с.
 13. Навчальний посібник з курсу „Соціологічні дослідження в освіті” для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». / О.А. Марущенко, Ю.С. Сіда. – Харків: ХНМУ, 2015. – 32 с.
 14. Гудзеляк І. І., Котик Л. І., Ванда І. В. Соціологія: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів напряму підготовки 6.040104 – Географія. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 95 с
 15. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К. Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
 16. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України: ipend.gov.ua.
Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долишнього НАН України. URL: <http://ird.gov.ua/>.
 17. <http://i-soc.com.ua/>
 18. <https://dif.org.ua/>
 19. <https://razumkov.org.ua/>

5.2.3 Методичні рекомендації

Обов'язки здобувача щодо проходження практики:

1. Пройти на кафедрі інструктаж про порядок її проходження та інструктаж з техніки безпеки, протипожежної безпеки, виробничої санітарії (під особистий підпис) і попередження нещасних випадків; одержати від керівника практики всі необхідні документи (індивідуальні завдання, методичні рекомендації та ін.), за потребою звертатися за консультативною допомогою до керівника практики від ЗВО;

2. Своєчасно прибути на базу практики, у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, а саме:

- ознайомитись з базою практики та напрямками діяльності;
- одержати у керівника від бази практики консультацію з організаційних та методичних питань;

- брати участь в інструктивних зборах;
- виконувати уві види робіт, передбачені практикою;
- до підсумкової конференції на базі ЗВО подати керівникам практик (від ЗВО та бази практики) щоденник та звіт про проходження практики;
- отримати характеристику та оцінку результатів практики від керівників.

3. Після звітування здобувача на базі практики, взяти участь у підсумковій конференції з практики на базі ЗВО та захистити звіт з практики на засіданні комісії з практики

Здобувач має право в разі незадоволення оцінкою чи характеристикою керівника від бази практики звернутися до деканату з проханням перевірити звітну документацію або замінити місце практики. У разі захворювання чи інших обставин, що перешкоджають студенту успішно пройти практику, йому надається право повторно пройти практику без відриву від навчання або право перенести практику на інший період у межах семестру (за умови подання довідки, лікарняного листа).

Обов'язки керівника практики:

- під час підготовки до практики ознайомити здобувачів з програмою практики, ознайомити з навчально-методичною документацією і отримати вказівки щодо проведення певного виду практики;
- проконтролювати підготовленість бази та об'єктів практики і в разі потреби вжити заходів щодо їх підготовки;
- безпосередньо перед початком практики провести з практикантами інструктаж з техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежної безпеки;
- систематично контролювати виконання програми практики здобувачами згідно з індивідуальними графіками;
- надавати консультації здобувачам з організаційних та методичних питань практики;
- контролювати ведення щоденних записів навчальної практики та написання звіту;
- контролювати дотримання правил внутрішнього розпорядку, встановленого на базі практики

5.3. Форми і методи контролю

Формою контролю виробничої практики є залік з диференційованою оцінкою.

Умовою допуску здобувача до заліку є виконання програми практики, наявність позитивних оцінок та характеристики від керівників практики від ЗВО та бази практики, представлення оформленого звіту, наявність презентації з результатами дослідження.

Під час проходження виробничої практики контролюється та оцінюється наступне:

- трудова дисципліна, щоденна робота здобувачів;
- підготовленість здобувачів до проведення соціологічного дослідження;
- підготовленість до проведення аналітичної роботи з базами даних;
- проведення роботи щодо розробки програми та інструментарію дослідження, формування вибірки соціологічного опитування, плану проведення дослідження;
- результативність всіх видів діяльності практиканта відповідно програмі;
- підготовка презентаційних матеріалів за результатами дослідження з аналізуванням даних;
- вчасне оформлення та надання керівникам практики, від ЗВО та бази практики, звітної документації;
- залік: представлення результатів дослідження.

5. 4. Вимоги до звіту

Після закінчення практики здобувач обов'язково звітує на підсумковій конференції про виконання загальної програми практики та індивідуального завдання. Для цього він подає на рецензування керівнику практики від університету письмовий звіт, підписаний і

оцінений безпосередньо керівником виробничої практики від бази практики та документи практики згідно з загальною програмою.

До звітних матеріалів виробничої практики здобувача входять:

- щоденник практики
- індивідуальні завдання;
- розроблена програма дослідження;
- інструментарій збору інформації;
- написання статті до дипломної роботи (за бажанням);
- презентаційні матеріали результатів дослідження;
- аналітичний звіт.

Усі підсумкові матеріали повинні бути систематизовані та підписані керівником практики від закладу вищої освіти. Після рецензування та перевірки звітних документів керівником практики від університету, здобувач допускається до заліку з практики

6. ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА (4 КУРС)

6.1. Мета і завдання переддипломної практики

Метою практики є набуття студентами досвіду самостійної науково-дослідної роботи з обраної для кваліфікаційної роботи теми та опрацювання методик її проведення; формування компетенцій, відповідних спеціальності та освітньо-кваліфікаційному рівню.

Завдання практики:

- закріплення і практичне використання здобутих теоретичних знань;
- формування професійної ідентифікації майбутніх фахівців та професійної самосвідомості;
- накопичення досвіду виконання професійних обов'язків, виховання почуття персональної відповідальності;
- формування вмінь і практичних навичок діяльності соціолога

Програмні компетентності та результати:

Після проходження навчальної (інтерв'юєрської) практики здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціології, що передбачають застосування основних соціологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Фахові компетентності:

СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК07. Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців

СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.

Програмні результати:

ПРН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.

ПРН02. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.

ПРН03. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.

ПРН05. Вільно спілкуватися державною та іноземною / іноземними мовами усно і письмово з професійних питань.

ПРН07. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.

ПРН08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.

ПРН11. Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефаківців.

ПРН12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.

ПРН14. Володіти інструментарієм соціологічної науки в дослідженні різних сфер суспільного життя.

ПРН15. Вміти розробляти рекомендації щодо розв'язання проблем регіонального розвитку

6.2. Зміст практики

Зміст переддипломної практики визначається темою кваліфікаційного дослідження. Виходячи із поставлених завдань, здобувач має:

- вивчити, узагальнити та оформити відповідно вимог, літературні джерела;
- працювати над удосконаленням тексту кваліфікаційного дослідження;
- технічно оформлювати результати дослідження;
- працювати над презентаційними матеріалами, з метою представлення, результатів дослідження;
- оформлювати матеріали згідно вимог до кваліфікаційних робіт здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
- готуватися до публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Форма контролю – диференційований залік

6.2.1. Види робіт під час практики:

- участь у настановчій конференції з практики на базі ЗВО;
- ознайомлення з програмою практики і змістом роботи, термінами виконання та представлення результатів;
- робота над вимогами щодо оформлення кваліфікаційної роботи;
- розробка методичних рекомендацій (відповідно до теми дослідження), які можуть бути використані у практичній діяльності;
- оформлення наукової статті до кваліфікаційної роботи;
- перевірка кваліфікаційної роботи на схожість за програмою Unichessk;
- підготовка презентації випускної роботи;
- підготовка виступу до захисту дипломної роботи.
- участь у підсумковій конференції;
- залік

6.2.2. Список рекомендованої літератури

1. Закон України Про вищу освіту від 01.07.2014 № 1556-18 / Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.93 № 93 / Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
3. Методологія і методи соціологічних досліджень в Україні: історія та сучасні проблеми : збірник статей за матеріалами конференції / за наук. ред. В.С. Бакірова, Є.І. Головахи. – К.: Інститут соціології НАН України, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2017. – 208 с.
4. Михайлева Е.Г. Методология и методы социологических исследований : учеб. пособ. / Е.Г. Михайлева. – Х.: Изд-во НУА, 2016. – 286 с.
5. Чмиленко Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / Ф.О. Чмиленко, Л.П. Жук. – Д.: РВВ ДНУ, 2014. – 48 с.
6. Положення ХДУ про організацію навчального процесу // Інформаційний кур'єр ректорату. - 2004. Вип. 25.-С.12.
7. Конверський А. Є. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / А. Конверський, В. Лубський, Т. Горбаченко, В. Бугров, І. Кондратьєва, О. Руденко, К. Юштин. За ред. А. Є. Конверського. К. : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
8. Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація: навч.-метод. посіб. К. : НАДУ, 2008. 184 с.
9. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників» / Східноукраїнський фонд соціальних досліджень; укладач О. О. Гужва. URL: http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_ac-gr.pdf
10. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>
11. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2019/11/methods_2019-final.pdf
12. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності // Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. К.2019. <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019.pdf>

6.2.3. Методичні рекомендації

Обов'язки здобувача щодо проходження практики:

1. Пройти на кафедрі інструктаж про порядок її проходження та інструктаж з техніки безпеки, протипожежної безпеки, виробничої санітарії (під особистий підпис) і попередження нещасних випадків; одержати від керівника практики всі необхідні документи (індивідуальні завдання, методичні рекомендації та ін.), за потребою звертатися за консультативною допомогою до керівника практики від ЗВО;

2. Своєчасно прибути на базу практики, у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, а саме:

- ознайомитись з базою практики та напрямками діяльності;
- одержати у керівника від бази практики консультацію з організаційних та методичних питань;
- брати участь в інструктивних зборах;
- виконувати уві види робіт, передбачені практикою;
- до підсумкової конференції на базі ЗВО подати керівникам практик (від ЗВО та бази практики) щоденник та звіт про проходження практики;
- отримати характеристику та оцінку результатів практики від керівників.

3. Після звітування здобувача на базі практики, взяти участь у підсумковій конференції з практики на базі ЗВО та захистити звіт з практики на засіданні комісії з практики

Здобувач має право в разі незадоволення оцінкою чи характеристикою керівника від бази практики звернутися до деканату з проханням перевірити звітну документацію або замінити місце практики. У разі захворювання чи інших обставин, що перешкоджають студенту успішно пройти практику, йому надається право повторно пройти практику без відриву від навчання або право перенести практику на інший період у межах семестру (за умови подання довідки, лікарняного листа).

Обов'язки керівника практики:

- під час підготовки до практики ознайомити здобувачів з програмою практики, ознайомити з навчально-методичною документацією і отримати вказівки щодо проведення певного виду практики;
- проконтролювати підготовленість бази та об'єктів практики і в разі потреби вжити, заходів щодо їх підготовки;
- безпосередньо перед початком практики провести з практикантами інструктаж з техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежної безпеки;
- систематично контролювати виконання програми практики здобувачами згідно з індивідуальними графіками;
- надавати консультації здобувачам з організаційних та методичних питань практики;
- контролювати ведення щоденних записів навчальної практики та написання звіту;
- контролювати дотримання правил внутрішнього розпорядку, встановленого на базі практики

6.3. Форми і методи контролю

Формою контролю переддипломної практики є залік з диференційованою оцінкою.

Результати проходження переддипломної практики враховуються також на попередньому захисті кваліфікаційної роботи на кафедрі

6.4. Вимоги до звіту

Після закінчення практики здобувач обов'язково звітує на підсумковій конференції про виконання загальної програми практики та індивідуального завдання.

До звітних матеріалів переддипломної практики здобувача входять:

- щоденник практики;
- наявність публікації до дипломної роботи (за бажанням);
- результати перевірки кваліфікаційної роботи на схожість за програмою Unichек;
- відгук керівника та рецензента на кваліфікаційну роботу;
- підписаний авторський договір про передачу невиключних прав на використання творів;
- презентаційні матеріали результатів кваліфікаційного дослідження;

Усі підсумкові матеріали повинні бути систематизовані. Після перевірки звітних документів керівником практики від університету, здобувач допускається до заліку з практики